REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorī nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourī de anunciurī:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărī mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francī, pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francī.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorī.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banī. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 149. Brașov, Joi 6 (19) Iulie. 1900.

Măcelul din Peking și Europa.

Măcelul ne mai auḑit al ambasadorilor, al femeilor și copiilor lor și al tuturor streinilor în Peking, forméză aḑī în tótă pressa popórelor culte obiectul principal al discusiunii.

Ce-i drept, încă nicī aḑī, după patru săptĕmânī, n'au sosit în Europa scirī oficiale despre uciderea europenilor de cătră massele plebei chinese resculate, dér gróznicul măcel se confirmă acum și din parte chinesă și mai ales prin depeșele din Shanghai.

Strigătul de indignare asupra înfricoșatei crime, ce s'a comis de cătră Chinesī prin sĕlbatica batjocorire a tuturor prescrierilor dreptului ginților și a umanității se amestecă cu strigătul de rĕsbunare, ce rĕsună dintr'un colț al Europei până la celalalt.

Pentru nenorociții, carī au căḑut victimă crudelității diavolescī a rassei galbene aprinse de un fanatism și de o ură nespusă contra tuturor streinilor, rĕsbunarea, după care strigă tóte foile europene, vine prea târḑiu. Décă s'ar fi putut stabili grabnic o ințelegere între puterī, după isbucnirea rĕscólei Boxerilor, ar fi fost cu putință printr'o intervențiune energică a Japoniei, care puté sĕ sară mai iute în ajutorul celor amenințațī ca orī-ce altă putere, sĕ se împedece înfricoșatul măcel. Dér puterile nu s'au putut învoi și Rusia îndeosebī, a ridicat dificultățī fața cu o intervenire a trupelor japoneze. „Rusia", scrie o fóiă oficiósă ruséscă din Petersburg, „n'a putut sĕ dea plină putere Japoniei în China pentru salvarea câtorva sute de europenī, compromițĕnd astfel influința sa și a Germaniei. Pentru cei impresurațī în Peking, ḑice, Europa a întreprins tot ce a fost în stare, dér n'a putut sĕ-i scape așa, ca printr'asta sĕ dea nascere unor încurcăturī nesfêrșite pentru viitor".

Veḑurăm ce a întreprins Europa și cu ce resultat până acuma. Au creḑut înțelepții diplomațī, că cu vre-o 15—20,000 de oștire compusă din contingentele tuturor puterilor europene, apoi ale Japoniei și Americei de nord, vor puté sĕ înfrângă rĕscóla și sĕ între în Peking ca învingĕtorī. S'au înșelat însĕ amar. Étă acum s'a completat suma de douĕ-ḑecī de mii a trupelor internaționale, ce au fost trimise în China, însĕ scirile ce vin dela Tien-Cin justifică îngrijirea, că décă nu vor sosi curênd ajutóre însemnate, trupele reunite ale puterilor pot fi cu totul respinse de pe basa de operațiune din Tien-Cin și dela Taku. S'au înșelat mult Europenii în hărnicia militară a Chinezilor. Prea i-au desprețuit. Au creḑut, că sunt tot acei Chinesī ca pe timpul rĕsboiului cu Japonia. De fapt stă lucrul altfel.

Chinesii au învĕțat din esperiențele rĕsboiului cu Japonesii și în ceștī șése anī din urmă au făcut marī încordărī pentru a-șī reforma oștirea. Ei șī-au procurat din fabricele europene un numĕr enorm de tunurī, puscī și munițiune, au trimis oficerī în școlile de rĕsboiŭ șī în serviciul armatei europene și și-au adus instructorī militarī din tóte țĕrile, mai ales Germanī, carī au făcut din soldații chinesī țintașī și artileriștī bunī. In șantierele din strĕinătate s'au clădit pentru ei corăbii de rĕsboiŭ cuirasate și torpilore, după cum se ḑice, în valóre de peste 14 milióne.

Étă așa se esplică greutățile, cu carī au sĕ se lupte trupele internaționale, carī au pornit ca sĕ suprime rĕscóla Boxerilor. Posițiunea lor în Tien-Cin a devenit fórte amenințată și póte, pe când scriem aceste, sĕ fi fost silite a se retrage chiar dela acest punct însemnat strategic, unde se află arsenalele principale ale armatei chinezescī, turnătoria de tunurī și fabricele de praf de pușcă și cartușe.

Problema puterilor europene s'a agravat cumplit în fața situațiunii create prin măcelul din Peking și prin resistența militară energică a Chinesilor. Europa va trebui sĕ mobiliseze și sĕ trimită în China nouĕ contingente tot mai marī. E vorba, cum ḑice un ḑiar german, de a se da ultima probă despre puterea de viață și viitorul a douĕ lumī de cultură.

Va fi de lipsă în adevĕr sĕ se unéscă tóte forțele civilisațiunii apusene, décă este ca strigătul de rĕsbunare sĕ nu fi rĕsunat în pustiu. Nicī atuncī însĕ nu le va fi ușor Europenilor a suprima uriașa rĕscólă chinesă, împlântând stégul culturei lor pe zidurile dărîmate ale Pekingului.

Din România.

Concentrarea conservatóre.

Cetim în „*Timpul*" din Bucurescī:

„D-nii G. G. *Cantacuzino* și P. P. *Carp* au avut alaltăerī o întrevedere, în care au stabilit basele fusiunei conservatóre și contopirea cluburilor.

„Șeful partidului conservator va adresa un *manifest* cătră toțī membrii partidului *prin care va anunța fusionarea.*

„O *mare întrunire* se va ține la clubul conservator, probabil *Joi* séra, la care vor participa membrii ambelor cluburī și *se va proclama fusiunea.*

„D. G. Gr. Cantacuzino, președintele consiliului de miniștri, a plecat Lunī diminéța la órele 9 și 15 la Sinaia, unde a fost primit de M. S. Regele și reținut la dejun la castelul Peleș.

„D. Cantacuzino s'a întreținut cu M. S. Regele asupra demisiunei cabinetului și asupra fusiunei elementelor conservatóre.

„D. președinte al consiliului a recomandat Majestății Sale pe d. *Carp*, care ar forma *un cabinet de concentrare conservatóre*".

*

Un ultim consiliu de miniștri se va ține, probabil astăḑī Marțī, la castelul Peleș, sub președința M. S. Regelui.

*

„*Cnstituționalul*", vorbind despre situațiune ḑice, că primul ministru Cantacuzino a presentat regelui o soluțiune mai dinainte chibzuită și împreună stabilită de șefii celor douĕ fracțiunī conservatóre și că numai Lunī d-l Cantacuzino a depus în mâna monarchului dimisiunea mai de mult pregătită. M. S. Regele a rĕmas sĕ aviseze. Inalta decisiune a Suveranului póte sĕ mai întârḑie câte-va ḑile.

„Constit." sperézā, că până la sfîrșitul sĕptĕmânei crisa va fi terminată.

Același ḑiar anunță, că d-l P. P. Carp a fost chemat în audiență la M. S. Regele pentru aḑī, Miercurī, diminéța.

Rĕsboiŭ în China.

Din China sosesc scirī înfiorătóre. După-ce Boxerii și trupele chinese de sub conducerea lui Tuan, au sĕvîrșit teribilul măcel asupra streinilor din Peking, îșī continuă opera lor grozavă și în celelalte provincii ale imperiului. Din scirile cu data de 16 Iulie, dăm următórele mai însemnate:

Măcelul din Peking.

Bruxella, 16 Iulie. Ministeriul de esterne a primit mai multe telegrame, carī *confirmă* măcelul din Peking. *Numĕrul jertfelor este de cel puțin 800,* între carī toțī inginerii belgianī. Insușī principele Tuan a condus măcelul.

Paris, 16 Iulie. *Foreign Office* din Londra a primit deja Vinerī scirea, că guvernul din Peking recunósce măcelărirea tuturor streinilor. Oficiul de esterne însĕ n'a voit sĕ o comunice până când nu sosesce o confirmare definitiv autentică. Tóte ḑiarele dau espresiă înfiorării lor în fața

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Romeo.

I-am făcut cunoscința într'o berărie.

Stam singur la o masă, pipăindu-mī cu grije băncuța de cincī-ḑecī de banī din buzunarul stâng al vestii. Chelnĕrul începu s'aprindă lămpile, pe când, la intervale scurte, câte-un însetat îșī făcea apariția. Peste puțin berăria era luminată și plină de lume. Discuții înfocate, rîsete și șopte tainice se pierdeau în fumul, ce plutea ca un nor de-asupra capetelor mulțimii. Paharul meu de mult mi-se uscase dinainte și mĕ chinuia o sete nebună, când mĕ uitam cu câtă poftă sugeau vecinii dela masa de-alăturī. Făcui jurămênt în gând, sĕ nu nu mĕ mai uit la ei și 'mī țintii ochii spre ușe, gândindu-mĕ la Săndică, fratele meu de cruce. Acesta 'mī spusese de cu ḑiuă, că are sĕ-șī vêndă nisce haine mai purtate și idea, că va veni cu ceva parale, îmī gădilia sufletul. Par' că'l vedeam trecênd grăbit pe lângă biserică, apoi pe lângă cafenea..., étă-l prin dreptul antiquăriei lui Șmil și... și, când sĕ-l vĕd în ușa berăriei, e altul; ce 'nșelăciune dulce a gândului și ce desilusie! Dela o vreme m'apuc sĕ numĕr. Până voiŭ numĕra la o sută, trebuie sĕ vie, — îmī ḑiceam în mine. Același joc înșelător; când era sĕ-l vĕd aparênd, era altul. Imī veni în gând puterea hipnotică. De ce n'o aveam și eu? Dér de unde puteam sĕ sciu, că n'o am?... Nu 'ncercasem nicī-odată. Imī fixai ochii cu putere spre ușe, de credeam, că 'mī ies din orbite; voesc sĕ vie! îmī ḑisei în gând, și minune! Săndică apăru în prag. Avui un moment de amețélă, alt moment de seriositate gravă — eram hipnotisator, — și pe urmă începui sĕ rîd de mine.

Prima întrebare:

„Bem ceva?..."

„Bem!" rĕspunse Săndică vesel ca nicī-odată, ér eu și mai vesel strigaiŭ:

„Sĕ vie!..."

Abia acum băgaiŭ de sémă, că prietinul meu nu era singur, îmī recomandă pe Romeo și ne așeḑarăm în jurul unei mese.

Era mai mult mic de statură, o figură comună cu nisce ochī albaștri afundațī în cap și cu o frunte lată plină de încrețiturī. Purta pĕrul lung, din care îi cădea din când în când câte-o șuviță pe frunte. Vorbea puțin și o seriositate sfiiósă se întindea ca un nor peste fața-i suferindă.

Sunt suflete rĕtăcite în lumea asta ca nisce floricele printre mărăcinī, carī se 'nprietinesc repede, ca unite sĕ îndure mai ușor ghimpii celor, carī vreau sĕ i copleșéscă. Așa era Romeo; peste un sfert de ceas ne 'npretinirăm, de par'că ne-am fi cunoscut de când e lumea. Toțī trei eram veselī, dér mai cu sémă Săndică, de câte-orī se goleau paharele se uita la ele cu o privire comică de seriósă și luându șī o posă teatrală recita.

Un sóre de s'ar stinge 'n cer
S'aprinde éräșī sóre...

Nae, mai veḑī de noi! și cât ai bate 'n palme se umpleau paharele. Dela o vreme învĕțase și chelnérul însemnătatea versurilor și nu mai aștepta se fiă isprăvite; când Săndică rostea cuvêntul din urmă din versul al doilea, halbele rĕsăriau pe masă, ca prin minune.

Intr'un târḑiu rĕmăseiŭ uimit, vĕḑĕnd, că Săndică era îmbrăcat cu hainele, carī erau destinate vênḑării. Mĕ uitam lung și nu puteam înțelege: Când îl întrebai, étă ce-mī rĕspunse. „Cu cele de pe mine sunt cu mult prea înprietinit ca sĕ mĕ despart de ele. Pe cele nouĕ 'mī era milă sĕ le 'mbrac; prea erau frumóse și sĕ le țiu în cuiŭ ér nu'mī venea. Și apoi la urma urmei mĕ simt mai bine 'n astea: le cunosc și mĕ cunosc!" Logică de bohem și mai multe nu. Așa l'am cunoscut pe Săndică și așa a rĕmas până în ḑiua de astăḑī.

Era trecut de mieḑul nopții, când ne gândirăm sĕ plecăm acasă. Pe drum 'mī adusei aminte, că n'am unde sĕ dorm; dela gazda cea dintâiŭ plecasem și ca sĕ pot merge la a doua, cu care vorbisem, îmī trebuia 30 de francī, ca sĕ-i plătesc înainte și n'aveam decât 20 și și aceștia aveam sĕ-i primesc numai peste douĕ ḑile.

„Dă-mi-i mie cei 20 de francī și poțī sĕ stai cu mine o lună întrégă, căcī altfel sunt în posiția de-a fi dat afară din casă, ne-avênd cu ce sĕ-mī achit chiria pe o lună înainte — ḑise Romeo — și așa ne facem bine la amêndoi. Ce ḑicī?"

Ne-am învoit la moment și după-ce îi strînserăm mâna lui Sandică, o luarăm amêndoi spre casă pe cheiul Dâmboviței.

O odăiță modestă, cu o feréstră, ce da în curte, în fața căreia se legănau melancolice ramurile unui salcâm. Pe pĕreții

înfricoşatului măcel şi tóte dic, că prin acest atentat monstruos China a eşit din rêndul omenimei. Sângele vĕrsat strigă rĕsbunare.

Estinderea rĕscólei.

Paris, 16 Iulie. O telegramă, ce i-se trimite din Shanghai lui „*Temps*“ spune, că vice-regii din *Hupei*, *Hunan* şi *Honan* urméză ordinele lui Tuan, ei lasă sĕ fiă ucişĭ numeroşĭ creştinĭ şi bisericile lor sĕ fiă pustiite.

Hamburg, 16 Iulie. Din Cifu se anunţă, că în *Hung-Sun*, 30 milurĭ dela Nanking, *au fost ucişĭ* — după maltratărĭ grozave — *episcopul italian, câţĭ-va preoţĭ italienĭ şi mai multe sute de catolicĭ.* Vice-regele din Nanking se jóră pe ceriŭ şi pământ, că n'a putut sĕ împedice măcelul.

In provinciile *Hupe* şi *Honan* Boxerii au chinuit şi *au omorît 20,000 creştinĭ indigenĭ.*

Luptele dela Tien-Cin.

O telegramă dată în 10 Iulie în Tien-Cin şi sosită la 13 în Cifu, spune: Erĭ diminéţa (9 Iulie) o trupă de o 1000 japonesĭ sub conducerea generalului *Fukusima*, 550 Englesĭ conduşĭ de generalul *Darward*, 400 de marinarĭ britanicĭ, 100 Americanĭ şi 400 Ruşĭ au atacat posiţiile inimicului la sud-vest şi le-au ocupat repede. în timp ce pierderile inimicului au fost de 350 ómenĭ şi 4 tunurĭ micĭ. După acésta trupele aliate au atacat arsenalul dela Vest, pe care l'au ocupat cu asalt. Chinesii au inundat cu apă întrégă împrejurimea spre Vest, aşa că în direcţia acésta înaintarea pare imposibilă. *Gloria ḑilei privesce pe Japonesĭ şi Americanĭ.*

O uriaşă consternare a produs la Petersburg scirea privată, că lângă Tien-Cin au fost nimicite ḑilele trecute 6 compănii rusescĭ. Din 800 ómenĭ n'au rĕmas în viaţă decât 30.

Cu data de 15 Iulie s'a telegrafat din *Cifu*, că acolo s'a rĕspândit scirea, că în 13 l. c. *fortul din Tien-Cin şi oraşul chines au fost ocupate de trupele aliate* sub conducerea supremă japonesă. Trupele aliate au avut *pierderĭ grave.*

O altă telegramă, ce o publică cu data de 16 Iulie din Shanghai ḑiarul londones „*Daily Mail*“, presentă situaţiunea altfel. Ea ḑice, că trupele aliate au îndreptat în 13 l. c. un atac comun încontra părţii chinese a Tien-Cin-ului, dér *acest atac a fost respins.* Europenii au pierdut mai mult de 100 ómenĭ. Dintre Englesĭ au căḑut 40, dintre Japonesĭ 60. Au mai căḑut 2 colonelĭ americanĭ şi un colonel de artileriă rus. *Chinesiĭ*, ḑice telegrama, *s'au luptat cu eroism şi descărcau puşcăturĭ, ce aduceau mórte sigură.*

Cestiunea economică în Bucovina.

I.

De un timp încóce se accentuéză mereu în întregul imperiu, cu deosebire însĕ în Bucovina, cestiunea economică. Dér precum nu s'a lucrat nicăirĭ serios, nicĭ acest teren nu promite multe róde, când vedem, că mai cu sémă în dieta Bucovinei desbaterile economice s'au inscenat pentru a detrage atenţiunea Românilor dela adevĕrata ţîntă a guvernului. Acésta s'a întêmplat cu scirea mareşalului Lupul, care era şeful partidului naţional român.

E de tot regretabil, că acest mijloc e întrebuinţat şi de baronul Mustatza, prin urmare şi de strînsura din jurul reptilului „Timpul“, pentru a escamota simpatia massei poporului. Trebue se privescĭ numai la persónele înşirate între cooperatorĭ şi colaboratorĭ, ca sĕ te convingĭ despre seriositatea promisiunilor făcute de câţĭ-va „gheşeftarĭ“.

In şirele următóre vom desvĕli puţin actuala stare economică din Bucovina, pregătind astfel un mic substrat pentru practicarea fraselor sunătóre din programul economic al guvernului şi al lacheilor sĕi. E însĕ straniu de tot a aştepta dela un guvern, care şĭ-a propus esterminarea băştinaşilor, o ridicare seriósă a ţĕrănimei române.

Starea actuală, în care se oglindesce pe deplin tradiţionalul sistem de stăpânire, nu ne inspiră multe speranţe. Trebue însĕ cugetat serios asupra acestui punct, căcĭ catastrofa se apropie mereu.

Acum veniţĭ panglicarilor cu mine în coliba ţĕranului, ca sĕ vedeţĭ, al cui nume îl întrebuinţaţĭ ca piedestal pentru măririle vóstre deşerte.

In gospodăria ţĕrănimei bucovinene, ce constitue $^3/_4$ din întréga poporaţiune, aflăm o stare primordială naturală. Dedat muncii câmpului şi legată fiindu-i sórtea de solul patriei, s'ar presupune la ţĕranul bucovinean un óre-care progres al cugetării în cestiunĭ economice, esistând condiţii bune de desvoltare şi fiind accesibil pentru propăşire.

Contrar aşteptărilor însĕ, ţĕranul se ocupă şi aḑĭ de economiă în mod barbar şi rutinar. Lipsit de lumina cărţii, fără instrucţiă, cu-o educaţiă întârḑiată, reţinut la ţéră, nu îmbrăţişéză formele vieţii, ce-l inundă. Lăsat în voia întêmplării pe trépta cea mai jósă de cultură, ajuns în cele mai multe casurĭ în starea cea mai desperată, piere încet.

Cu scăderea puterilor fisice dispare mereu şi cea morală şi spirituală. El cunósce rĕul, dér cugetarea-i nu e destul de istéţă, ca sĕ afle mijlócele de îndreptare, nicĭ nu se póte emancipa cu propriele sale puterĭ din actuala stare, ne dispunênd de destulă forţă morală, pentru a birui împrejurările nefaste ce-l copleşesc din tóte părţile.

Maioritatea satelor din Bucovina ne presentă numai nisce grupurĭ de fiinţe apatice, neprevĕḑĕtóre şi incapabile de-o viaţă raţională şi normală. Pămêntului plin de vlagă nu i-se redă fertilitatea sleită prin cultură, ci se reface cu ajutorul propriilor forţe ale naturei. Fără nicĭ o cumpĕnire se despreţuesce sistemul schimbării de semĕnăturĭ, culegêndu-se acelaşĭ product mulţĭ anĭ de-arêndul până la sleirea pămêntului şi apoi fără a da ţarinei timpul necesar pentru a-şĭ repara puterea, începe din nou cultivarea aceleeaşĭ plante.

Progresul agriculturei stă în legătură strînsă cu uneltele moderne de muncă şi cu maşinele. Aci se adeveresce ḑicala: „Arată'mĭ plugul tĕu, şi-ţĭ voiŭ spune cum stai cu gospodăria“. Starea economiei nu permite a introduce decât lucrurĭ próste. Ţĕranul se folosesce şi aḑĭ încă de vechiul plug greoiŭ, cel de fier e o raritate. De unelte moderne bine fabricate, perfecţionate, de maşine de treerat, sĕmĕnat, de locomobile nicĭ vorbă.

In ce privesce horticultura, livedile se află în stare primitivă, pentru a cărei îmbunĕtăţire nu se face chiar nimic. Nu se apreciéză folosul, ce l'ar aduce înfiinţarea grădinilor cu copacĭ roditorĭ; ameliorarea prin altoirea pomilor roditorĭ de soiŭ bun e puţin cunoscută şi practicată, precum nicĭ sĕmĕnarea seminţelor copacilor roditorĭ pentru a îndrepta şi împlini lipsa copacilor, ce se uscă séu degeră.

Nu se preţuesce folosul înmulţirei cartofilor, precum nu se sémĕnă nicĭ plante de importanţă comercială, precum sunt cele manufactuale şi folositóre drogheriei. Inul sĕmĕnat la câmp adese-orĭ e înăbuşit de buruiene. Inul şi cânepa se cultivă în proporţiunĭ fórte micĭ, numai pentru trebuinţele casnice, firele nu se espórtă de loc.

Nimenĭ în Bucovina nu s'a cugetat a deştepta interesul pentru sericicultură. Cultura vermilor de mătasă ar trebui sĕ fiă grija poporaţiunei femeescĭ. Borangicul era altă-dată o materiă indispensabilă pentru îmbrăcămintea femeéscă. Ce ram însemnat de negoţ ar forma însĕ crescerea duḑilor!

Aşişderea de tot primitivă este şi cultivarea zarzavaturilor, irigaţiunea artificiósă nu e cunoscută. Nicĭ albinăritului nu i-se acordă vre o atenţiune, cu tóte că pretinde cea mai puţină muncă.

De viticultură nu póte fi vorba aḑĭ în Bucovina. Viile înfloritóre, ce se lăţiau mai de mult în părţile sudice; dau mereu îndĕrĕpt. Nu se mai înfiinţéză vii, ţĕranii nu se perfecţionéză în lucrarea lor, nicĭ nu produc vin, cu tóte că viticultura ar fi una din ramurele de căpeteniă ale agriculturei, ar fi un isvor de avuţiă.

Trecem acum la cultivarea vitelor. Şi acéstă ramură de gospodăriă a rĕmas acum ca şi înainte de 125 de anĭ în starea sa primitivă. In decursul unui secol nu s'a făcut absolut nicĭ un progres, cu tóte că la anexare se ridicaseră vocĭ, carĭ credeau, că Austria ar face bine sĕ nu sporéscă mult populaţia din „colţul, ce se mărginesce cu Ardealul, Maramureşul şi Pocuţia, ci sĕ-l destineze ca un *territorium unicum* pentru crescerea vitelor“.

Primul guvernor al Bucovinei Splenyi (1774—1778) spune, că păşunea şi fênul erau în cantitate atât de mare, încât se arêndau şi la strĕinĭ (Armenĭ şi Polonĭ). Vitele se esportau în Galiţia şi Ardeal, ér oile din Ardeal mergeau în Bucovina la păscĕtóre.

Déră cu timpul s'a schimbat clima şi multe alte împrejurărĭ în defavorul acestei stărĭ. Cu distrugerea pădurilor s'au micşorat isvórele cu apă potabilă, vegetaţiunea câmpilor a slăbit, ernele au devenit aspre şi cu tóte aceste vitele şi oile se îngrijesc ca pe timpul Tătarilor. Nu se simte folosul hrănirei în grajdiurĭ, ci cele mai multe cresc bătute de intemperii sub ceriul liber.

Nu se construesc acarete necesare pentru iernatul tîrlelor, precum şi pentru ferirea nutreţului de umeḑélă şi putreḑire. Mai ales iérna vita nu se hrănesce îndestulător; iérna cu frigul, primăvara cu bólele epizootice deciméză acest avut al ţĕrii.

Pe când înainte crescerea vitelor era o ramură însemnată a ocupaţiunei locuitorilor, pre când păşunile bogate produceau hrană abundentă pentru turme nenumĕrate de oi şi ciredĭ de vite marĭ, pe atuncĭ treptat cu înmulţirea succesivă a poporaţiunei şi mărirea suprafeţei ocupate de agricultură, se micşoră încet întinderea păşunelor şi a fênaţelor, scăḑênd paralel şi numĕrul vitelor.

Nu se grijesce nicĭ de îmbunătĕţirea rassei prin introducere de specii bune, din contră negustorĭ strĕinĭ cu deosebire Jidanĭ năvălesc şi cumpĕră dela păşune cele mai bune vite, lăsând pentru cultură cel mai rĕu material. Cei mai mulţĭ ţĕranĭ n'au nicĭ o vită pe lângă casă, ér chiaburul ţine numai atâtea vite, câte îi sunt de trebuinţă pentru cultivarea ogorului, cărarea bucatelor şi transportarea greutăţilor.

Comerciul cu vite nu mai are importanţa de altă-dată, abatoriile sunt fórte primitive şi în mâna Jidanilor. Interesul pentru producerea viţeilor de târg, pentru producerea untului, laptelui şi a caşcavalului scade mereu, neproducêndu-se raţional, precum nu se face negoţ cuminte cu piei, lână şi carne.

Pe la sate o mulţime de forţe tinere, copii, flăcăi şi fete pierd vremea cu păscutul vitelor, porcilor, oilor şi gâştelor, în loc sĕ cerceteze şcóla séu sĕ înveţe vre-o meseriă. Sĕrăcia poporului îşĭ are obêrşia în lipsa desĕvêrşită de pricepere pentru cultura raţională, vina regresului o póртă nesciinţa şi indolenţa.

Cu înmulţirea moştenitorilor s'au micşorat şi moşiile, carĭ se diviséză mereu din generaţiune în generaţiune. Acéstă fracţionare a proprietăţii ţĕrănescĭ a produs şi produce la ţéră o supra-poporaţiune şi o scădere enormă a valórei muncei ţĕranului. Mărindu-se proletariatul agricol, care nu are destul pămênt, ca sĕ pótă trăi, i-se prepară ţĕranului miseria cea mai mare şi sórtea argatului.

Acestei primejdii s'ar fi prevenit de mult, décă politica bucovineană ar fi continuat a fi raţională. Căcĭ, décă s'ar fi grijit din capul locului pentru admigrarea supra-poporaţiunei dela ţéră în oraşe, ridicându-se meseriile şi comerciul, aḑĭ am avé şi oraşele în mână, veneticii nu ar fi făcut din ele fortăreţe puternice contra Românilor. Asupra acestui fenomen vom reveni.

SCIRILE ḐILEI.

— 5 (18) Iulie.

I. P. S. Sa Metropolitul Meţianu, va merge pe ḑiua de Duminecă 22 Iulie n. la *Petroşenĭ*, unde va pontifica la actul sânţirei bisericei române gr. or. de acolo.

Nedeea pe „Câmpul Pânii“. In ḑiua Sf. apostolĭ Petru si Pavel s'a ţinut pe istoricul loc „Câmpul Pânii“ festivitatea poporală „*Nedeea*“, la care au participat mulţime de ţĕranĭ şi ţĕrance, toţĭ în pitorescul nostru costum naţional. Erau de prin satele Jibot, Vinerea, Balomir şi alte comune învecinate. Au mai participat şi numĕroşĭ membrii din clasa cultă românéscă, dela Deva, Orăştiă, Alba-Iulia, Haţeg şi din alte localităţĭ. Fiind-că timpul n'a prea fost favorabil, festivităţile proiectate a-se ţiné sub cerul liber, s'au făcut într'un pavilion. Cu tóte acestea „Nedeea“ a reuşit peste aşteptare. Participanţiĭ au petrecut pacînic şi frăţesce în cântărĭ românescĭ. Jocul a fost inaugurat de dame şi domnĭ prin o horă. Pe la 6 óre d. a. ţĕranii şi ţerancele au cântat în grupurĭ cântece naţionale românescĭ. Fetele din Jibot au cântat „Frunḑă verde colilie“, ér feciorii din Jibot „Sus opincă“; fetele din Balomir au cântat „Dragă mĭ-e fata sĕracă“. O fetiţă a declamat „Părinte al dreptăţii“. Notăm, că printre óspeţĭ erau de faţă între alţii d-na şi d-l Hossu-Longin din Deva apoi d-l I. Mihu din Orăştiă. Venitul curat al „Nedeei“ a fost destinat pe séma „Reuniunei femeilor române din comit. Hunedórei“. — Ca ceva caracteristic amintim, că fóia kossuthistă „Egyetértés“ a publicat deja în ḑiua când s'a ţinut „Nedeea“ un scurt raport — „telegrafic“, cum ḑicea ea, despre decursul sĕrbătorilor de pe Câmpul Pânii. Raportul „telegrafic“ i-s'a trimis din Alba-Iulia şi din cuprinsul lui se vede cât de colo, că el a fost înainte făcut. Ca de obiceiu, şoviniştiĭ colţaţĭ dela „Egyetértés“ debutéză şi de astă-dată cu scornitura, că Românii ar fi „escelat în cântărĭ aţîţătóre“ sub conducerea învĕţătorilor... Neadevĕr sfruntat!

George Vernescu, fost ministru român în mai multe rêndurĭ, a încetat subit din viaţă Marţĭ la órele 2 după amiaḑĭ în urma unui atac de apoplexiă.

Necrolog. Aflăm cu părere de rĕu, că soţia d-lui Dr. Elie Dăianu, fost director al „Tribunei“, *Ana Dăianu* născ. *Totoianu*, a rĕposat alaltăerĭ. Inmormêntarea se va face mâne în Chişfalĕu, lângă Alba-Iulia. — Trimitem întristatului soţ, sincerile nóstre condolenţe!

La şcóla de lucru manual din Sibiiu, susţinută de societatea femeilor săsescĭ sibiiene, s'a făcut alaltăerĭ esamenul de încheiere. Cursurile acestei şcóle le-au urmat anul acesta şi *27 Române.* Dintre acestea 6 au luat *diploma* de instructóre în lucrul de mână. Ele sunt: d-şórele Aurelia Bardosi, Stefania Scurtu, E. A. Praşca,

---

de curênd vĕruiţĭ stăteau atârnate o mulţime de tablourĭ, prin colţurĭ aruncate picturĭ neisprăvite, pe o mescióră aprópe de feréstră împrăştiate o mulţime de lucrurĭ de tot felul, c'un cuvênt o neorânduială dintr'un colţ la altul.

„Pictezĭ?...“

„Din asta trăesc“, îmĭ rĕspunse Romeo lungindu-se în pat. Peste câte-va momente eram desbrăcat. Era târḑiu şi oboséla ne copleşì; în curênd dormiam ca buştenii. . . . .

O lună de ḑile trăirăm nedespărţiţĭ, în care timp avuiŭ ocasia sĕ-i cunosc sufletul. Era de-o bunătate uimitóre şi-l împodobia o modestiă fireéscă. Când îmĭ povestea câte-ceva, avea aerul unui copil, care 'şĭ deschide inima în faţa tatălui sĕu.

Intr'o séră senină de pela sfârşitul lui Maiŭ, eşirăm din casă şi mergeam aşa agale, fără sĕ scim unde mergem. Vorbiam puţin, fiind fie-care pierdut într'o lume de gândurĭ deosebite

Târḑiu ne pomenirăm eşiţĭ din sgomotul oraşului; eram la „şosea“, locul de plimbare al Bucurescenilor. Un miros îmbătător de florĭ de teiu plutea în aer, şi trăsurile muscalilor sburau ca nisce nălucĭ pe drumul luminat cu electricitate. Ne aşedarăm pe o bancă şi priviam gânditorĭ la lumea, care furnica în tóte părţile. Trecù pe lângă noi o fĕmeiă în vérstă, frumósă încă, cu doi copii de mână şi băgaiŭ de sémă, că Romeo o petrecù cu ochii, până ce se perdù în întunerecul pomilor, ce-şĭ lăsau leneşĭ ramurile peste alee. In privirea lui era ceva înduioşetor, şi când n'o mai vĕḑù tresări ca un om trezit dintr'un vis frumos, vĕḑênd realitatea.

„Ce frumos le stă copiilor lânga mama lor!“ ḑise el oftând şi cu ochii pierduţĭ spre locul, unde dispăruse necunoscuta.

Nepricepênd observaţia asta, mĕ uitam la el lung şi pe faţă i-se juca norul unei amintirĭ vagĭ, pierdută în adâncimea vremurilor. Cu o voce încétă — 'mĭ era témă par'că sĕ-l smulg din şirul gândurilor lui — îl întrebai:

„Ce te face sĕ ḑicĭ asta?“

Tresărì şi mĕ privi un moment cutezător, apoi sfios îşĭ plecà ochii şi murmurà trist:

„Ce mĕ face?... hm!“.. şi clătină din cap posomorît şi dus pe gândurĭ.

Se vedea clar, că'l chinuia o taină şi-l rugaiŭ, îl rugaiŭ mult sĕ mĭ-o spue şi mie.

(Va urma.)

Eugenia Grecu și Luisa Duma, apoi dómna Maria A. Popescu.

Trimisul Statelor-Unite la Bucurescĭ. D. Arthur S. *Hardy* a fost primit Sâmbătă la castelul Peleș în audiență oficială cu ceremonialul prescris. El a remis M. S. Regelui, în presența d-lui ministru al afacerilor străine, scrisorile carĭ îl acreteză în calitate de trimis estra-ordinar și ministru plenipotențiar al Republicei Statoler-Unite ale Americei pe lângă M. Sa Regele.

Promoțiune. Sâmbătă în 14 l. c. n. a fost promovat la univ. din Cernauțĭ d-l Teodor *Botiș* la gradul de *doctor în teologiă* D-l Botiș este al doisprețecelea tîner ungurean, care șĭ-a câștigat titlul de doctor în sciințele teologice la facultatea teol. din Cernăuțĭ In special este d-l Botiș primul bihorean ca doctor de Cernăuțĭ (e de origine din Valea-négră în Bihor).

Exposițiunea română la Paris începe a-șĭ da ródele. Un mare număr de case francese, belgiane și englese, carĭ au putut să judece productele române, s'au arătat doritóre de a întra în relațiunĭ de afacerĭ cu case românescĭ, mai ales pentru lemne, petroleu, făină, vinurĭ și țuică.

Un învĕțăcel cu trei până 'n patru clase dela șcólă o medie, se primesce în tipografia A. Mureșianu.

In contra emigrărilor. Ministrul de interne Coloman *Szell* a provocat pe tóte autoritățile municipale și comitatense să urmărescă cu atențiune uneltirile agenților pentru emigrărĭ, carĭ amăgesc poporul să-șĭ părăséscă țera și să mérgă în străinătate, numai pentru-ca agenții să priméscă provisiune grasă dela societățile de navigațiune. Circulara ministrului îndruméză pe autorități să trimită din când în când rapórte despre causele, carĭ determină pe locuitorii din diferitele ținuturĭ a-șĭ părăsi vatra, precum și asupra remediilor prin carĭ s'ar puté împedeca emigrările.

Revĕrsarea Prutului. Telegramele sosite la ministeriul român de interne anunță, că apele Prutului vin cu furiă. S'au luat măsurĭ de apĕrare. Marțĭ diminéța Prutul s'a revĕrsat la comuna Hermeziu plasa Turia-Copou, jud. Iașĭ, în cătunele Hermeziu și Vladimira, causând marĭ pagube. Casele locuitorilor au fost apĕrate.

Strossmayer și „fata maghiară“. Foile ungurescĭ istorisesce următorul cas întêmplat, dic ele, în *Rohits*, unde de obiceiŭ petrece vara episcopul croat Strossmayer. De-odată pășĭ înaintea acestuia o „fată maghiară“ oferind prelatului un buchet. Episcopul Strossmayer însĕ l'a refusat dicênd: „Dela Maghiarĭ nu cumpĕr nimic; nu vréu să sciu nimic de Maghiarĭ“. — Si non e vero, e ben trovato!

Gustul de artă la noi.

Elementele desinteresate din pătura nóstră cultă, carĭ înțeleg rolul incomensurabil al artei adevĕrate pentru educația morală a individului și a obștei, au trebuit să se bucure mult de unele fenomene senine, carĭ se arată de cât-va timp în viața nóstră culturală. Avêntul serios, ce a luat în anii din urmă *„Societatea pentru fond de teatru român“*, dorul unanim ce-l manifestă opinia nóstră publică pentru o activitate mai *literară* și mai *culturală* din partea celei mai vaste societățĭ, ce avem pentru *literatura* și pentru *cultura* poporului român; splendidul concert artistic aranjat cu ocasia adunării generale a *„Asociațiunii“* la *Deva*, în anul trecut; concertul escelent, ce-a avut loc dilele trecute la *Orĕștie*, în sfîrșit, concertul ce se va da Dumineca în 22 l. c. la *Abrud*, cu ocasia adunăriĭ generale a „Societățiĭ pentru fond de teatru român“ din partea unui grup de coriștĭ brașovenĭ și sibienĭ condușĭ de măestrul nostru iubit d-l G. *Dima* și din partea binereputatelor nóstre forțe artistice, d-rele *Valeria Pop* și *Adelina Piso*, — étă tot atâtea probe, că spiritul claselor nóstre culte începe a fi preocupat de un gust de artă laudabil în raport cu gustul problematic, ce caracterisa pân' acum cele mai multe representații pretins artistice, la carĭ aveam atâtea ocasii de asistat și de... regretat.

Este, incontestabil, un progres de remarcat faptul acesta. Este un semn bun pentru biata cultura nóstră artistică și 'n același timp un îndemn de muncă și de entusiasm pentru acei puținĭ *aleșĭ* ai noștrĭ, carĭ s'au pus în serviciul muselor, nisuind să contribue la propășirea neamului nostru și pe calea dragă a artei.

Dér, în vreme ce constatăm acest progres al gustului de artă la noi, să nu ne facem *deocamdată* ilusii prea sanguinice. Să ne păstrăm buna chibzuială în judecarea noului fenomen cultural, menit să ne îmbucure, și să căutăm mijlócele, carĭ să asigure permanența și carĭ să accelereze mersul progresului, ce-l arată gustul artistic la noi.

Carĭ sunt acele mijlóce? Acésta nu se póte detaila în cadrele unui articol. Tot ceea ce se póte face aicĭ este, să se releveze, prin atingere, mijlócele de-a promova și de-a stabili în permanență gustul artistic adevĕrat la noi. Ér mijlócele aceste se indică dela sine: *manifestațiunĭ de artă bună prin forțe artistice de valóre.*

Avem noi aceste forțe? Și décă și *câte* le avem, scimu-le noi apreția și sprijini? Individualitățĭ artistice de valóre avem astădĭ *puține.* Abia icĭ-colo de mai rĕsare câte-un talent artistic de valóre în câmpiile părăginite, bântuite de cetele dilentanților de tótă categoria. Și, ceea ce este și mai *trist*, — nicĭ puținele forțe artistice, pe carĭ le posedem și cu carĭ ne-am puté și cultiva spiritul, ne-am puté și mândri — nicĭ nu le aprețiăm, nicĭ nu le sprijinim după merit și după putința, de care am dispune, de-ar fi și... voință.

Să privim, pentru a ne convinge de acésta, singur terenul musicei artistice la noi. Talente distinse, cum sunt compositorii noștri scumpĭ (d-nii G. Dima și Iacob Mureșianu) se vĕd nevoițĭ a se istovi în munca ingrată de profesor din cale afară ocupațĭ și mai ales într'un mediu puțin favorabil entusiasmului pentru muse.

Alte forțe artistice bune, cum e cântărețul nostru aprețiat d-l *Damian*, trebue să se stabilescă în țĕrĭ streine și nicĭ baremĭ un ciclu două de concerte nu pot aranja în fiecare an la noi, pentru-că temerea de *salele góle* a devenit prea seriósă la noi în materiă de concerte. Forțe artistice netăgăduite, cum sunt d-șórele *Valeria Pop* și *Adelina Piso* și tînĕrul compositor d-l *Șorban*, după-ce anĭ de dile fac studii *pe propria cheltuială*, d'abia de mai pot arangia icĭ colo câte-un concert două din an în an, necum să fiă chiămate cu drag și fără contenire în tóte centrele românescĭ; dér mi-te să mai fie și stipendiate în scopul de-a se perfecționa la școlele celebre din străinătate.

Ei bine, în urma unui astfel de înțeles fată cu forțele nóstre artistice de valóre să rĕsară róde îmbelșugate de un gust de artă general la noi?!... In chipul acesta, pot óre să aibă loc cât de multe și cât de bune concerte, carĭ să asigure, că nu se va spulbera 'n vênt fenomenul senin, ce-l semnalasem la începutul acestor rêndurĭ?!

Nu, așa nu merge, fără ca forțele nóstre artistice să fie ajutate și cu burse (décă le merită) și cu asistență cât de mare (décă debutéză). Cei ce dispun de împărțirea burselor, să nu se prea facă decĭ de-a refusul (pe tema, că nu-i de unde, când e de unde!), ér publicul nostru să ia pildă dela compatrioții *Sașĭ*, carĭ sciu să se însufletéscă chiar și pentru concertele *românescĭ*, pe când noi avem și „sfătoșĭ“ de aceia, carĭ fac contra-demonstrații ridicule tocmai concertelor românescĭ (cum au făcut'o unii la concertul din Orĕștie).

Că de nu vom urma 'n chipul acesta, va peri și fenomenul îmbucurător al unui gust de artă mai bun, cum mai pieriră dela noi multe alte fenomene îmbucurătóre!

Brașov.

Ioan Scurtu.

Anuarul gimnasiului din Brașov.

Am anunțat, că de astă-dată Anuarul gimnasiului român din Brașov, publicat de d-l *Virgil Onițiu*, directorul școlelor medii, a apărut din incidentul jubileului de 50 de anĭ a gimnasiului în ediția mai mare și mai elegantă ca de obiceiŭ. Anuarul se referă nu numai la gimnasiu, ci și la școla reală și la școlele centrale primare; în partea dintâiŭ însĕ se dedică peste o sută de pagine jubileului gimnasiului. Anume se publică la început cu litere roșii „Cantata“ de d-l A. Bârseanu; apoi urméză Istoricul și Programa generală a serbărilor jubilare și un capitlu reprodus din „Istoria școlelor centrale române din Brașov“ de A. Bârseanu cu privire la primul deceniu din viéța acestor școle. In text se aduc și ilustrațiunile mai multora dintre fundatorĭ.

In partea a doua urméză datele școlare, din carĭ însemnăm următórele:

Profesorĭ la gimnasiu au fost în cursul anului d-nii: Virgil Onițiu, directorul școlelor, I. Popea, P. Dima, Ip. Ilasievicĭ, L. Nastasi, P. Budiu, D. Făgărășan, V. Goldiș, Dr. Ios. Blaga, Dr. I. Bunea, Dum. Lupan, A. Banciu, Nic. Sulică. — La școla reală: G. Chelariu, Ios. Maxim, Nic. Bogdan, A. Ciortea, P. Percea, Dr. Const. Lacea, G. Dima (câutărĭ), P. Roșca (gimnastică), Dr. St. Stinghe (catechet), G. Vătășan, N. Puican. Catechet pentru elevii gr. cat. Moise Brumboiu, paroch în Tohanul-vechiŭ.

Din *Fondul Coresi*, menit mai ales pentru sprijinirea literaturei nóstre didactice, s'a subvenționat și în anul acesta edarea a 2 manuale de școlă, unul cu 414, al doilea cu 200 cor., ér din opul „Caractere morale“ s'au cumpărat 160 esemplare cu 400 cor. Afară de acestea s'au votat din fondul Coresi 300 cor. ajutor pentru d-l prof. A. Ciortea, ca împreună cu un alt ajutor dela Eforiă să mérgă în stĕinătate pentru studiarea specială și practică a fisicei experimentale și a cestiunilor de laboratorii fisicale. — Astfel Fondul Coresi dela înființarea sa (1895) până acum a realisat și ajutorat 7 manuale și cărțĭ didactice și a ajutorat pe 2 profesorĭ în misiunĭ scientifice. Pentru aceste scopurĭ a jertifit până acum cor. *6096.64.*

Fondul *mesei studenților*, căruia s'a pus basă anul trecut, în anul acesta s'a mai mărit, devenind instituția principală de binefacere dela școlele nóstre. Cu ocasia colectei din acest an s'au trimis cu totul 252 liste, dintre carĭ până la terminul dat în urmă s'au reîntors numai 114, acestea însĕ cu un resultat fórte îmbucurător, colectându-se — înafară de fundațiunea Sădeanu de 1000 cor. — 7600 cor. 70 banĭ, dintre carĭ 777 cor. ca contribuirĭ anuale. — In anul acesta școlar au fost primițĭ la masa studenților 26 școlarĭ, cărora li-s'a dat prând gratuit pe 9 lunĭ, costând 2771 coróne.

Biblioteca școlelor constă: 1) din o *bibliotecă centrală* (în usul corpului didactic) care s'a înmulțit cu 639 vol.; 2) *bibliotecĭ de classe* (în usul școlarilor) în numĕr de 10, cuprindênd 1221 opurĭ; 3) biblioteca de mână (pentru întrebuințarea dilnică din partea profesorilor.)

Inafară de fondul pentru masa studenților, au mai stat în administrarea corpurilor profesorale: Fondul *Coresi*, care a avut în cursul anului *venite*: 2665 cor., erogațiunĭ 1098 cor., saldat per 15 (28) Maiŭ 1900: *1566* cor. — Fondul pentru ajutorarea *școlalilor sĕracĭ* 6655 cor.; fondul *„Balașa St. Blebea“* 684 cor. (pentru premiarea școlarilor distinșĭ în musică) etc.

Dintre *elevii esaminațĭ* la finea anului din școlele medii 284 au fost gr. or., 20 gr. cat., 2 ev. lut., 2 mosaicĭ. După naționalitate: 305 Românĭ, 2 Slovacĭ, 1 Spaniol.

Forțele Rusiei în Asia.

Arătând asupra rivalitățiĭ dintre Rusia și Japonia în Extremul-Orient, am dis, că o comparațiune între puterile Rusiei din Asia și ale Japoniei devine fórte interesantă. Cestiunea forțelor Rusiei asiatice fiind un fapt capital, vom da aicĭ câte-va date:

Se scie, că drumul de fier transiberian e aprópe isprăvit. Nu numai Rusia póte mobilisa repede trupele ei din Siberia de Ost, dér póte să le procure cu înlesnire provisiunĭ și munițiunĭ. Drumul de fier rusesc trece prin regiunile siberiene cele mai roditóre. Scopul Rușilor a fost și comercial și strategic. Siberia de altfel, nu e de loc, în întregul ei, cumplitul pustiu de zăpadă și de ghiața, pe care și'l închipue cei mai mulțĭ. Un comerciŭ activ domnesce în regiunile, pe care le străbate transiberianul. Chiar dela 1896 secțiunea vestică a acestui drum de fier a transportat în 12 lunĭ 160,000 călĕtorĭ și 170,000 tone de mărfurĭ. La 1899, progresiune neînsemnată: secțiunea a servit 350.000 călĕtorĭ și a transportat 500.000 tone de mărfurĭ. Calea ferată a Siberiei centrale a fost întrebuințată la 1896 de 15,000 călĕtorĭ și au circulat pe ea 16.500 tone de marfă. In 1899 aceeașĭ cale a fost întrebuințată de 300.000 călĕtorĭ și 175.000 tone.

Când încetéză érna și fluviile devin navigabile, poțĭ adĭ să te ducĭ în trei sĕptĕmânĭ jumĕtate din Europa la Vladivostok, pe când pe mare 'țĭ trebue 6 sĕptĕmânĭ. Distanța de 8850 kilom. dintre Moscva și Vladivostok va fi traversată în 15 dile, îndată ce se va isprăvi drumul de fier rusesc.

Cu ajutorul acestor mijlóce de transport Rusia grămădesce deja de doi treĭ anĭ trupe în Mandsuria și în tot ținutul Amurului.

Ea ascunde bine însemnătatea efectivelor sale în acéstă parte a Asiei. In imensitatea imperiului Țarilor, numĕróse armate se pot deslocui, fără ca puterile europene să afle, fără ca vre-un diar să semnaleze faptul. Nisce călĕtorĭ sosițĭ acum din Siberia rĕsăriténă au calculat, că Rușii au acolo 52.100 de ómenĭ, armată activă, din care 38.000 infanteriștĭ și 4.000 călĕrețĭ, cu 14 baterii de artileriă. Lordul Ch. Beresford socotesce, că armata ruséscă din Siberia rĕsăriténă și Mandsuria numĕra 120.000 ómenĭ în 1899, și de sigur de atuncĭ trupele aceste au fost sporite.

ULTIME SCIRI.

Londra, 17 Iulie. Diarele confirmă scirea, după telegrame din *Tien-Cin*, că *atacul trupelor aliate în contra orașului chines n'a succes.* Aliații voiaŭ să surprindă pe Chinesĭ, când însĕ au ajuns la zidurĭ, s'a vĕdut, că Chinesii sunt pe pază și *cu tunurĭ marĭ moderne au decimat rĕndurile trupelor aliate.* Colonelul american *Lisconu* a fost omorît în fruntea colónei de atac americane. Lupta a durat 9 óre și s'a finit cu retragerea aliaților. Trupele aliate au avut 300 morțĭ și rănițĭ.

Petersburg, 17 Iulie. Situația în Mandsuria e critică. Miliția chinesă fraterniséză cu Boxerii. Inginerul superior al căilor ferate mandsuriene anunță, că funcționarii căilor ferate și gardele de apĕrare s'au retras la stațiunile de graniță, după care Chinesii au jefuit stațiunile, au nimicit provisiunile din ele și au rupt comunicația cu Khabarovsk.

Chinesii au atacat cu puscĭ și tunurĭ un vapor rusesc pe rîul Amur.

Londra, 17 Iulie. *Shanghai* se află în mare pericul. Consulii au cerut dela guverne să trimite vase de rĕsboiŭ pentru apĕrare.

Londra, 18 Iulie. „Biroul Reuter“, anunță din *Tien-Cin*, că confederații *au luat tóte forturile și* **au bătut pe Chinezĭ total.** Pierderile trupelor aliate în dilele din urmă se urcă la 800 morțĭ și rănițĭ. Cele mai grele pierderĭ le avură Rușii și Japonesii.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

Scrieri economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sêu cultura generală şi specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucuresci (Herĕstrĕu). Deşi am anunţat încă de astă-tómnă apariţiunea acestui preţios op, el n'a străbătut până acum în părţile de dincóce de Carpaţi. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureşanu“ în Braşov şi se póte trimite imediat orĭ cui îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4°* cu 225 figurĭ şi costă 8 corône (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noştri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sĕu în literatura română. Din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sêu „**Agricultura generală**“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — şi partea II, „**Fitotechnia**“ sêu cultura specială a plantelor cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Preţul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

„Cartea Plugarilor“ sêu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pământului, sĕmĕnăturĭ, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, galiţelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eşit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de vierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeisen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscinţe despre Legea veterinară — o carte fórte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cartea stuparilor săteni de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Preţul 40 cr. trimis francat.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Grigorie Halip.* prof. la şcóla agronomică din Cernăuţi. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; carĭ póme sunt mai bune pentru facerea vinului şi cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20 cr. (prin poştă 23 cr.)

*

O **carte valorósă**, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât şi prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra ei atenţiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângâierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu“, la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la **Eremias Nepoţii.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.40
Renta de corône ung. 4%	91.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.75
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.65
Renta de hârtie austr.	97.40
Renta de aur austr.	115.55
Losurĭ din 1860.	134.55
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.14
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	691.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	670.50
Napoleondorĭ	19.30
Mărcĭ imperiale	118.55
London vista	242.35
Paris vista	96.50
Rente de corône austr. 4%	97.55
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 18 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.16	Vênd.	19.22
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.24	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

Nr. de E. 189—1900

PUBLICAŢIUNE.

Pentru scopul **dărei în arêndă** a grădinei popşorului (Prediger-garten) şi a grădinei Ştrimfarilor (Strumpfwirkerzwinger) în uliţa şcólei de gimnastică (Turnschulgäs-chen) pe durata *din 29 Septemv. 1900 până în 29 Septemvre 1906*, ambele locurĭ potrivite pentru magazine, se **va ţinê Mercurĭ 1 August 1900 la 10 óre a. m.** o pertractare de oferte.

Mai departe se **va da în arêndă iarba** din grădina dela casarma Lazaret pe timpul *din 1 Novembre 1900, până în 31 Octomvre 1906*, pentru care asemenea se va ţinê *Mercurĭ în 1 August a. c. la 11 óre a. m.* o licitaţiune publică în biroul orăşênesc de economie, unde se pot vedea condiţiunile privitóre la pertractarea de ofert şi licitaţiune în timpul până la diua numită.

Braşov, în 14 Iulie 1900.

1022,1—1. *Oficiul orăşênesc economic.*

Locuinţă

(potrivită şi ca locuinţă boerêscă),

cu grădină de póme şi cu florĭ, pe **Cacova de sus nr. 2**, Braşov (Scheiu) în colţul Stradei Furcóiei (Catarinei), constătătóre din 3 odăi spre stradă, parchetate şi cu cuptóre de căhale, o curte, o antişambră, odaie pentru băi, bucătăriă, Verandă de sticlă, grajd etc. **e de inchiriat**, dela Sân-Mihaiu a. c. pe unul sêu mai mulţĭ anĭ. Pentru informaţiunĭ a se adresa la prăvălia de făinăria din **Strada Vămii nr. 32.** 3—3.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi orĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arĕta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă. **Administraţ. „Gaz. Trans.“**